

Силабус
навчальної дисципліни
Основи психологічного консультування
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма «Психологія»
Спеціальність 053 Психологія
Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Викладач	Литовченко Віталій Петрович
Посилання на сайт	https://osvitni.bdpu.org.ua/437-2/
Контактний тел.	+380968657144 (Viber, Telegram)
Е-mail викладача:	realvitalylytovchenko@ukr.net
Графік консультацій	з 15.00 до 18.00 вівторок та четвер

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

для денної форми навчання

Кількість кредитів/ годин	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	звітність
б\180	24	26	130	екзамен

для заочної форми навчання

Кількість кредитів/ годин	Лекції (годин)	Практичні заняття (годин)	Самостійна робота (годин)	звітність
б\180	10	10	160	екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: психологічне консультування, техніки психологічного консультування, етапи психологічного консультування.

Мета та предмет курсу:

Метою вивчення курсу є забезпечення майбутніх психологів теоретичними знаннями з основ психологічного консультування; ознайомлення студентів з етапами психоконсультативної роботи, процедурами, техніками та методами. Визначення особливостей консультування в практиці освіти, формування у слухачів практичних умінь та навичок; здатності виявляти причини, що утруднюють становлення дитячої особистості та надавати ефективну психологічну допомогу.

Предметом вивчення курсу психологічне консультування є формування інтересу до професійної діяльності психолога-консультанта та розуміння першопричин становлення психологічної проблеми людини (клієнта).

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Розуміння інформації, її кількісний та якісний аналіз, здійснення узагальнення та інтерпретації, критичне оцінювання й висновки.

ЗК2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях професійної діяльності. Використання теоретичних знань (філософських, психофізіологічних, психолого-педагогічних) для формування практичних навичок та умінь з метою надання кваліфікованої психологічної допомоги особистості.

ЗК3. Знання та розуміння предметної області та специфіки професійної діяльності психолога. Знання фактів, розуміння закономірностей та механізмів виникнення, розвитку й прояву психічних явищ та феноменів у контексті вирішення професійних завдань.

ЗК4. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. Здатність до застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. Здатність до аналізу та об'єктивної оцінки власних якостей та вчинків; критичність і самокритичність.

ЗК6. Здатність приймати обгрунтовані рішення. Здатність працювати самостійно, приймати обгрунтовані рішення, обирати оптимальні професійні дії та елементи самоорганізації для розв'язання завдань професійної діяльності.

ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї. Здатність до системного мислення, креативності, генерування нових ідей, пошуку варіантів нестандартного розв'язання професійних завдань.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії, здатність працювати в команді. Здатність до налагодження конструктивних професійних зв'язків з колегами, громадськістю, засобами масової інформації для розв'язання професійних завдань; здатність працювати в команді.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань. Здатність до використання принципів, норм етики, правил культури поведінки, правової культури у

стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей, норм суспільної моралі.

ЗК10. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності. Емпатійно взаємодіяти, вступати в комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові особливості.

ЗК12. Використання різних видів та форм активності для збереження фізичного та психічного здоров'я. Володіння навичками аналізу своєї діяльності та застосування методів когнітивної та емоційної регуляції власної діяльності, фізичних та психічних станів.

ФК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. Знання про етапи розвитку та становлення психології як науки; про психічні явища, їх виникнення, розвиток та прояви; основні поняття, категорії психологічної науки; закономірності психічного та психофізіологічного розвитку; особливості вікового розвитку; виникнення, формування та прояви порушень психічного розвитку; механізми міжособистісної взаємодії в різних соціальних групах та спільнотах.

ФК2. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. Здатність до самостійного визначення наукового апарату; планування організації та проведення наукового дослідження; аналізу та систематизації одержаних результатів; їх опрацювання із застосуванням методів математичної статистики; формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

ФК3. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. Здатність до діагностичної діяльності, використання адекватних методик для оцінки змін у розвитку психіки, особливостей поведінки та шляхів психологічної корекції.

ФК4. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову). Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу особам, які потребують психокорекційного втручання з метою вирішення їх психологічних проблем; перебувають у кризовій ситуації з метою їх адаптації до нових умов життєдіяльності.

ФК5. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. Здатність здійснювати просвітницько-профілактичну роботу з підвищення психологічної культури населення; попереджувати відхилення у психічному розвитку та поведінці особистості в цілому та на запит; надавати консультативно-методичну допомогу клієнтам та органам державного управління на замовлення.

ФК6. Здатність до моніторингу змісту й умов індивідуального розвитку клієнта та визначення причини, що його ускладнюють. Здатність своєчасно попереджати відхилення у психофізичному (психічному) розвитку та становленні особистості, міжособистісних стосунках; запобігати конфліктним ситуаціям та здійснювати психолого-педагогічні заходи, які сприяють

подоланню життєвих криз особистості, різних форм девіантної поведінки; формувати соціально корисні життєві перспективи, мотивацію до самовиховання й саморозвитку, орієнтацію на здоровий спосіб життя, захист власного психічного здоров'я та психічного здоров'я оточуючих.

ФК7. Здатність до ефективного міжособистісного спілкування у процесі професійної діяльності. Організація ефективного міжособистісного спілкування як уміння вислуховувати, сприймати та розуміти інформацію; здійснювати зворотній зв'язок із співрозмовниками; користуватися навичками невербальної та невербальної комунікації; спостерігати та оцінювати співрозмовників і себе у процесі спілкування.

ФК8. Знання та дотримання принципів Етичного кодексу психолога (відповідальності, компетентності, конфіденційності, захисту інтересів клієнта тощо), норм психологічної етики.

ФК9. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, рефлексії результатів професійної діяльності. На основі рефлексії власних професійних навичок та умінь самостійно ставити цілі, підбирати шляхи та засоби самовдосконалення та підвищення рівня професіоналізму.

ФК10. Уміння адаптуватися до нових ситуацій та здатність до професійної мобільності. Обізнаність в реаліях сьогодення; використання сучасних досягнень психологічної науки для розв'язання конкретних поточних проблем клієнтів.

ПРН1. Розуміти наукову інформацію та вміти здійснювати її попередній аналіз, синтез, узагальнення, інтерпретацію та оцінювання; обґрунтовувати власну позицію.

ПРН2. Надавати кваліфіковану психологічну допомогу клієнтам на основі засвоєних теоретичних знань та сформованих практичних навичок і умінь.

ПРН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку й функціонування психічних явищ і феноменів у контексті вирішення професійних завдань.

ПРН4. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН5. Аналізувати власні якості й поведінку та об'єктивно їх оцінювати на основі критичності та самокритичності.

ПРН6. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати обґрунтовані рішення щодо їх розв'язання.

ПРН7. Вміти гнучко, креативно, нестандартно мислити, продукувати нові ідеї та підходи до розв'язання професійних завдань.

ПРН8. Встановлювати та підтримувати конструктивні професійні зв'язки з колегами, громадськістю, засобами масової інформації; вміти формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію відповідно

до особливостей співрозмовника в умовах міжособистісної взаємодії; продуктивно працювати у команді у процесі вирішення професійних завдань.

ПРН9. Дотримуватись принципів моралі, етичних норм, правил культури поведінки у стосунках з людьми на основі загальнолюдських, національних та громадянських цінностей.

ПРН10. Демонструвати уміння взаємодіяти з особами, що мають культурні, гендерно-вікові особливості, з гетерогенними групами на засадах емпатії, толерантності й поваги.

ПРН12. Розуміти важливості збереження фізичного та психічного здоров'я (власного й оточуючих) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН13. Розуміти основні поняття, категорії, методи, етапи розвитку та становлення психологічної науки; факти, механізми та закономірності психічних явищ, особливості психічного розвитку особистості та його можливих порушень протягом онтогенезу; особливості міжособистісної взаємодії у соціальних групах та спільнотах.

ПРН15. Самостійно обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій; аналізувати, систематизувати, інтерпретувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження; формулювати

аргументовані висновки та рекомендації для вирішення соціально-психологічних проблем; вміти презентувати результати власних досліджень.

ПРН16. Складати та реалізувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта; програми групової психологічної корекції.

ПРН17. Застосовувати доцільні форми й методи просвітницької роботи для підвищення психологічної культури населення; складати та реалізовувати програми психопрофілактичних дій; надавати консультативно-методичну допомогу клієнтам за запитом; здійснювати експертну діяльність на замовлення органів державного управління.

ПРН18. Розробляти та впроваджувати корекційно-розвивальні програми на основі моніторингу індивідуального розвитку особистості клієнта та причин, що його ускладнюють та застосовування засобів своєчасного попередження відхилень у психічному розвитку та поведінці особистості, змін девіантної поведінки на соціально прийнятну; запобігати та конструктивно вирішувати міжособистісні конфлікти; орієнтувати клієнтів на здоровий спосіб життя та збереження психічного здоров'я; мотивувати клієнта до самовиховання й саморозвитку.

ПРН19. Застосувати навички та уміння побудови ефективного міжособистісного спілкування з клієнтами, колегами, громадськістю, засобами масової інформації, іншими суб'єктами міжособистісної взаємодії у процесі професійної діяльності на принципах гуманізму й довіри; ефективно виконувати

різні ролі у команді в процесі вирішення фахових завдань, демонструвати лідерські якості.

ПРН20. Знати, розуміти та дотримуватись етичних принципів професійної діяльності психолога; усвідомлювати межі своєї компетентності; поважати гідність клієнта; захищати від будь-яких форм фізичного або психологічного насильства.

ПРН21. Демонструвати відповідальне ставлення до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку, особистісну та професійну рефлексія, самостійне формулювання цілей саморозвитку та підбір шляхів й засобів особистісного та професійного самовдосконалення.

ПРН22. Визначати та вміти розв'язувати конкретні проблеми клієнтів, спираючись на сучасні досягнення психологічної науки та зважаючи на реалії сьогодення.

Зміст курсу:

✦ Змістовий модуль 1. Загальні засади організації психологічного консультування

Тема 1. Консультування як метод психологічної допомоги

Індивідуальне консультування як вид діяльності. Теоретичні засади консультування. Взаємозв'язок консультування, психотерапії і психокорекції.

Види надання психологічної допомоги. Поняття психологічного консультування. Стадії психологічного консультування. Взаємини між консультантом та клієнтом. Модель структури сесії. Особистісні характеристики психолога-консультанта.

Тема 2. Мета, завдання, принципи, види і проблематика психологічного консультування

Мета і завдання психологічного консультування. Принципи психологічного консультування. Позиція консультанта стосовно клієнта. Проблематика психоконсультативної допомоги. Види психологічного консультування.

Предмет роботи психолога-консультанта. Клієнт психолога-консультанта. Особистість консультанта як інструмент впливу. Консультативні взаємини: правило трьох.

✦ Змістовий модуль 2. Професійні вимоги до особистості консультанта. Етапи, процедури та техніки психологічного консультування

Тема 3. Професійні вимоги до особистості консультанта

Особистість консультанта як основна складова процесу консультування. Вимоги до консультанта. Професійна підготовка, кваліфікація, функції,

комунікативні техніки та засоби впливу консультанта. Етика поведінки та професійний етикет консультанта.

Тема 4. Етапи, процедури та техніки психологічного консультування

Специфіка підготовки консультанта до проведення сесії. Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта: умови взаємодії встановлення і підтримка контакту, основні навички та вміння, необхідні в роботі з клієнтом. Етапи психологічного консультування. Процедури та техніки першого етапу консультування. Процедури та техніки другого етапу консультування. Активне слухання. Техніки постановки запитань. Процедури та техніки третього етапу консультування. Типові технічні помилки в процесі консультування.

Змістовий модуль 3. Організація консультативної взаємодії. Техніки з'ясування інформації в психологічному консультуванні

Тема 5. Організація консультативної взаємодії

Структура та хронотоп консультації. Початок консультативної взаємодії. Дослідження проблеми: збір інформації. Первинна діагностика проблеми. Ідентифікація проблеми. Постановка та розв'язання терапевтичного завдання. Результативність консультативної роботи.

Поняття про рапорт. Підстройка: фокус уваги та калібрування. Сутність підстройки. Робота з сенсорними модальностями.

Тема 6. Техніки з'ясування інформації в психологічному консультуванні

Фокусування інформації. Не конгруентність та робота з нею. Зворотний зв'язок. Інтерпретація. Конфронтація. Робота з опором та переносом. Навіювання як основа інтервенції. Психологічна інформація як чинник впливу. Визначення пріоритетів.

Мовлення як інструмент психологічної допомоги. Мова тілесного симптому. Робота з образом і символом. Трансформація емоційних реакцій. Активізація несвідомих процесів.

Змістовий модуль 4. Засоби впливу на клієнта: терапевтичний аспект консультування

Тема 7. Техніки трансформації в психологічному консультуванні

Маєвтика, або сократичний діалог. Позичі віддзеркалення. Переформування, або рефреймінг. Арсенал психотехнологій та еkleктизм як свобода вибору. Інсайт. Директиви. Актуалізація ресурсів людини. Рефлексивне слухання. Заохочення мовлення. Мікронавички з'ясування та уточнення інформації. Мікронавички розпізнавання емоційних переживань.

Тема 8. Терапевтична метафора в консультуванні

Значення терапевтичної метафори. Створення метафоричної реальності та способи роботи з нею. Епістемологічна метафора. Мета-малюнки в

психологічному консультуванні. Поняття про мета-малюнок. Особливості побудови консультативної роботи з використанням мета-малюнків. Розкриття особистих сенсів мета-малюнків.

Змістовий модуль 5. Особливості консультативної роботи в закладах дошкільної освіти

Тема 9. Психічний розвиток дитини дошкільного віку: консультативний супровід батьків та педагогів

Консультативно-психологічний супровід процесу адаптації дітей до умов ДНЗ. Емоційний портрет дитини. Особливості психологічної адаптації дітей раннього та дошкільного віку. Профілактична та консультативна робота в період адаптації. Вплив персоналу ЗДО та батьків дитини на перебіг адаптації. Особливості роботи психолога з батьками та педагогічним колективом.

Тема 10. Консультативна діяльність психолога з проблеми готовності дітей до початку навчання в школі.

Консультування батьків та педагогів щодо результатів тестування психологічної готовності дитини до вступу до школи. Консультування щодо особистісного та соціального компонентів готовності дітей до початку навчання в школі. Особливості оформлення звітної документації за результатами діагностики готовності дітей до початку навчання в школі. Різні системи роботи з формування психологічної готовності дітей до початку навчання в школі: консультування батьків та педагогів. Діяльність психолога щодо формування адаптаційного потенціалу дитини.

Змістовий модуль 6. Особливості консультативної роботи в закладах загальної освіти

Тема 11. Психологічні труднощі дітей молодшого шкільного віку

Загальна характеристика проблематики віку. Типові проблеми звернення до психолога. Проблема готовності дитини до навчання у школі. Основні психологічні труднощі дітей, пов'язані з вступом до школи. Криза «соціального Я». Поняття шкільної дезадаптації. Класифікація випадків звернення батьків дітей молодшого шкільного віку до психологічної консультації. Проблема взаємовідносин з педагогом.

Тема 12. Психологічне консультування підлітків

Консультативний супровід підліткової кризи. Специфіка підліткового віку: динаміка розвитку самоусвідомлення, орієнтація на активне відстоювання власних прав, зміна ставлення до заборон (прагнення їх порушувати), орієнтація на майбутнє, специфіка статевої ідентифікації. Групова профілактика порушень психологічного здоров'я підлітків. Індивідуальне консультування підлітків. Специфіка етапів консультування. Специфіка консультування батьків підлітків.

✧ Змістовий модуль 7. Особливості консультування в сфері освіти

Тема 13. Психологічне консультування учасників освітнього процесу

Основні проблеми (запити), з якими звертаються до психолога-консультанта в закладах освіти. Консультування батьків та педагогів щодо взаємодії з дітьми різного віку. Ефективні способи практичного розв'язання проблем. Поняття симптоматичних рекомендацій. Окремі випадки для надання симптоматичних рекомендації: локальні проблеми у розумовому розвитку; локальні проблеми в розвитку уваги; порушення планування й організації діяльності; уповільнений темп діяльності; психофізичний інфантилізм; локальні емоційні й особистісні проблеми: підвищений рівень тривожності, страхи, знижений настрій (субдепресія, астения), підвищена демонстративність, відсутність пізнавальних інтересів.

Тема 14. Психологічне консультування питань емоційного вигорання педагогів

Синдром емоційного та професійного вигорання: перебіг, основні прояви. Стадії емоційного вигорання: особливості психологічної допомоги на кожній з них. Консультування педагогів щодо профілактики емоційного вигорання. Симптоматика емоційного вигорання та робота психолога-консультанта з нею.

Стреси в професійній діяльності та їх психологічний супровід, роль і місце психолога-консультанта в цьому процесі. Управління стресом і профілактика вигорання.

✧ Змістовий модуль 8. Особливості консультування членів родини

Тема 15. Психологічне консультування з питань батьківсько-дитячих взаємин

Загальні принципи роботи з батьками в процесі консультування. Бесіда. Цілі та правила бесіди з батьками. Індивідуальна та групова форми роботи психолога з батьками. Батьківські групи. Тренінг для батьків. Психологічні умови формування батьківської компетентності.

Консультування батьків з проблем сімейного виховання, стосунків з дітьми, психологічної підтримки особистості дитини. Консультування з питань девіантної та адиктивної поведінки підлітків. Психологічне консультування проблемних сімей.

Тема 16. Консультування з проблем самопочуття та стану здоров'я

Поняття про психогенні захворювання. Психогенні порушення травлення та серцево-судинної діяльності: шляхи надання психологічної допомоги. Зміни настрою клієнта, безсоння: робота психолога-консультанта в команді супроводу психогеній. Емоційні розлади (афекти, стреси), депресивні стани, зниження працездатності: можливості консультативної допомоги в комплексному супроводі подібних розладів.

Змістовий модуль 9. Психологічне консультування з питань міжособистісної взаємодії та особистісного зростання

Тема 17. Психологічне консультування з питань міжособистісної взаємодії

Основні проблеми в міжособистісних взаєминах та консультативна допомога. Симпатії та антипатії в міжособистісних взаєминах. Консультування з питань ефективності ділової міжособистісної взаємодії. Вміння бути лідером та підлеглим. Вміння говорити компліменти та реагувати на них. Консультування з питань соціально-рольової взаємодії. Вміння оцінювати соціальні ролі людей. Консультування з питань конфліктної взаємодії. Консультативна допомога у попередженні та вирішенні конфліктів.

Тема 18. Консультування з питань особистісного зростання.

Консультування з проблем особистісного зростання. Допомога психолога-консультанта в питаннях самопізнання та самореалізації. Консультування, пов'язане зі змінами рис характеру та розвитком волі. Психологічна допомога в проживанні екзистенційних криз клієнта. Рекомендації з розвитку ділових та комунікативних рис характеру. Консультування з проблем потреб та мотивації.

Змістовий модуль 10. Специфіка дистанційних видів психологічного консультування

Тема 19. Специфіка телефонного психологічного консультування

Телефонне консультування в практиці психологічного консультування. Використання спеціальних прийомів телефонного консультування для правильного визначення проблеми клієнта й для вироблення науково обґрунтованих рекомендацій з її рішення. Формування вміння надання позитивного психотерапевтичного впливу на клієнта через практику телефонного психологічного консультування. Етапи телефонного консультування. Умови виділення телефонного психологічного консультування в особливий вид діяльності при проведенні психологічного консультування. Особливості роботи телефону Довіри.

Тема 20. Особливості Інтернет-консультування

Визначення, види та особливості Інтернет-консультування. Е-терапія, фокус Е-терапії та особливості. Види та ресурси Е-терапії. Переваги та ризики Інтернет-консультування. Клієнти та консультанти в Інтернет-консультуванні – правила етики та взаємодії. Віртуальні психологічні служби. Основна проблематика звернень клієнтів Інтернет-консультанта. Критерії визначення емоційного стану клієнтів Інтернет-консультування. Відмінності Інтернет-консультування від телефону довіри. Прийоми Інтернет-консультування.

Змістовий модуль 11. Психологічне консультування під час війни.

Тема 21. Консультування з питань психологічної допомоги дитині під час війни.

Як говорити з дітьми про війну. Психологічна допомога дитині, рідні якої на війні. Психологічна допомога дитині, яка втратила близьку людину під час війни. Консультування батьків в умовах війни. Консультування педагогів, щодо взаємодії з дітьми, що мають травматичний досвід. Робота з дітьми у стресових ситуаціях: вікові особливості, типові реакції, можливі розлади та способи допомоги. Вікові особливості сприйняття втрат та смерті дітьми. Загальні засади розуміння потреб, страхів та можливої допомоги дітям.

Тема 22. Консультування біженців та внутрішньо переміщених осіб.

Особливості консультування внутрішньо переміщених осіб. Стратегії консультування біженців.

Особливості психологічної та соціально-психологічної адаптації внутрішньо переміщених дітей в умовах навчального закладу. Формування психологічної готовності педагогів до роботи з дітьми - вимушеними переселенцями. Консультування сімей, щодо підтримки дитини ВПО.

Змістовий модуль 12 Психологічне консультування військових та їх родин.

Тема 23. Консультування учасників бойових дій.

Психологічне консультування учасників війни. Консультування тих, що пережили полон та тортури. Консультування військових з питань реінтеграції. Консультування щодо стосунків з дітьми чи батьками. Безсоння, фобії, травматичні синдроми. Тріада війни – ПТСР (посттравматичний стресовий розлад), депресія, розлад адаптації. Акцентуації, ознаки, наслідки. Робота з травматичним досвідом та флешбеками.

Тема 24. Консультування членів родин військових.

Особливості функціонування сім'ї бійців після їхнього повернення. Психологічний супровід дітей та сімей, що постраждали внаслідок військового конфлікту. Рекомендації щодо вибудовування взаємин в сім'ї після повернення. Вплив сім'ї на прояв та розвиток суїцидальних тенденцій військовослужбовців. Опрацювання технік роботи з дітьми учасників війни.

Методи навчання:

 Словесні методи:

1. **Лекція з мультимедійним супроводом:** викладач презентує теоретичний матеріал, використовуючи презентації, відео- та аудіофрагменти для кращого засвоєння матеріалу.
2. **Техніка «Хто? Що? Коли? Де? Як?»:** аналіз конкретних кейсів через опитування та обговорення з метою розкриття всіх аспектів проблеми.

3. **Техніки активного слухання:** вправи на розвиток умінь ефективно слухати та аналізувати інформацію.
4. **Інтелектуальні розминки:** короткі вправи для активізації мислення перед основною частиною заняття.

✚ Наочні методи:

1. **Демонстрація спеціального обладнання:** практичне опрацювання схем психічних процесів.

✚ Практичні методи:

1. **Вправи та case-study:** робота над конкретними ситуаціями з метою набуття практичних навичок.
2. **Лабораторні роботи:** практичні заняття з використанням спеціального обладнання та програмного забезпечення.

✚ Інтерактивні методи:

1. **Робота в парах або групах:** обмін досвідом, спільний аналіз задач та розвиток комунікативних навичок.
2. **Мозковий штурм:** генерація ідей для розв'язання конкретних проблем або завдань.
3. **Рольова гра:** моделювання реальних ситуацій для підвищення ефективності освітнього процесу.
4. **Дискусії:** відкритий обмін думками на конкретні теми для розвитку критичного мислення.
5. **Індивідуальні навчальні проєкти:** самостійна робота над задачами, які вибиратимете самі або отримуватимете від викладача.

✚ Дистанційні методи:

1. **Онлайн-семінари через Zoom:** для здобуття додаткових навичок та консультацій.
2. **Moodle:** платформа для самостійної роботи, тестування та завдань.
3. **Google Apps:** використання Google Docs для спільної роботи над проєктами та Google Forms для опитувань і збору зворотного зв'язку.

Політика курсу:

✚ Безпека:

• у разі ракетних ударів або інших надзвичайних ситуацій, первинним є ваша безпека. Якщо під час заняття оголошують повітряну тривогу, заняття буде негайно припинено, і ми домовляємось із вами про його перенесення на інший час або про асинхронну роботу.

• намагайтеся дотримуватися всіх інструкцій з безпеки, і як тільки можливо, повідомте про ваш стан та можливість продовжити навчання.

✚ Штучний інтелект:

Використовуючи інструменти ШІ потрібно:

- розуміти обмеження будь-якої системи ШІ, яку ви використовуєте.
- перевірити фактичну точність створюваного ШІ контенту (виявити вигадки, спотворення, оману та наявність шкідливих стереотипів).
- не покладатися на контент, створений ШІ, як на ключове джерело, а використовувати його в поєднанні з іншими джерелами.

успішніше, що використання ШІ для створення враження, що ви знаєте більше, ніж є насправді, є академічним порушенням.

✦ Типи занять:

- лекції з мультимедійним супроводом: для того, щоб ви мали не лише теоретичні знання, а й зрозуміли, як все це виглядає на практиці.

- практичні заняття: ви отримаєте можливість відточувати набуті навички.

✦ Дистанційне навчання:

- використовуються платформи Moodle та Zoom.

✦ Zoom-заняття:

- для підвищення ефективності навчання та взаємодії між усіма учасниками, увімкнення відео є обов'язковим. Це допомагає мені як викладачу краще зрозуміти, чи зрозумілі для вас матеріал та методики, а також допомагає зробити процес навчання більш особистісним. Якщо є вагомі причини, через які ви не можете увімкнути відео, будь ласка, заздалегідь повідомте мене про це.

✦ Інтерактивні методи:

- робота в групах та парах.
- Case-study, мозкові штурми, рольові гри.

✦ Домашнє завдання:

- будьте готові до регулярного домашнього завдання. Воно буде не лише теоретичним, а й практичним.

✦ Оцінювання:

- ваша успішність буде оцінюватися на основі виконаних завдань, активності на заняттях та презентації фінального проєкту.

✦ Дедлайни:

- важливо дотримуватися установлених дедлайнів, але якщо у вас є причини, пов'язані з надзвичайними обставинами (як-то ракетні удари, відсутність зв'язку тощо), дедлайни можуть бути переглянуті.

✦ Етика та дисципліна:

- я очікую, що ви будете дотримуватися академічної чесності та професійної етики.

- що стосується додаткових матеріалів, рекомендованої літератури та онлайн-ресурсів — все це викладено на Google Disk, а посилання на нього є на платформі Moodle та в нашій Telegram групі.

• Спілкуватись і вирішувати нагальні питання будемо в групі в Telegram, допоки освітній процес триває не в стінах нашого БДПУ, і можливі різні форс-мажорні обставини, як то блекаут, локдаун, відсутність зв'язку тощо.

Ці політики можуть бути доповнені або змінені в залежності від ситуації. Я, зі свого боку, теж дотримуватимусь всіх означених політик. Якщо у вас є будь-які питання або пропозиції, будь ласка, не соромтеся звертатися. З нетерпінням чекаю на нашу конструктивну взаємодію в процесі вивчення цієї захоплюючої дисципліни!

До зустрічі на заняттях!

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність:

✦ *Технічне та програмне забезпечення:*

1. Комп'ютери з високою продуктивністю для проведення онлайн-семінарів та вебінарів.
2. Проектор та екран для демонстрації наочних матеріалів.

✦ *Наочність:*

1. Навчальні постери зі схемами психічних процесів систем.
2. Ілюстровані альбоми та підручники із загальної психології.
3. Навчальні кейси: відео або описи реальних випадків.

✦ *Додаткові Ресурси:*

1. Zoom: для проведення дистанційних занять.
2. Moodle: де ви знайдете всі необхідні матеріали для курсу, завдання та тести.
3. Google додатки та Canva: для спільної роботи над документами та презентаціями.

Система оцінювання та вимоги:

Є декілька способів оцінки та контролю вашого навчання в дисципліні «Основи психологічного консультування». Не хвилюйтесь, все це робиться, щоб допомогти вам краще зрозуміти матеріал і подивитися, як ви можете його застосувати на практиці.

✦ **Поточний контроль:**

- **Усний контроль:** це може бути мозкова атака, де ви працюєте в команді для розв'язання конкретної проблеми, або ділова гра, де ви взаємодієте в сценаріях, які можуть статися в реальному житті.
- **Самоконтроль:** ви будете мати можливість самостійно оцінити свої знання або обговорити їх з товаришами по навчанні (p2p-оцінка). Рефлексія — це ваш шанс подумати про те, як ви справляєтеся і що можете зробити краще.
- **Тестовий контроль:** тут можуть бути відкриті або закриті питання, які допоможуть вам і нам зрозуміти, як добре ви засвоїли матеріал.

Критерії оцінювання:

Ми дивимося на декілька ключових аспектів:

- Ваше розуміння теорії і того, як її застосувати на практиці.
- Як добре ви можете обговорити і аргументувати свої думки.
- Якість вашої відповіді: чіткість, логічність, послідовність і так далі.
- Ваша здатність інтегрувати знання з інших дисциплін і застосовувати їх для розв'язання задач.

✦ Підсумковий контроль:

В кінці семестру буде екзамен, який охоплює все, що ми вивчали.

Як я оцінюватиму на екзамені:

12	34
----	----

Усний екзамен: тут у вас є 30 білетів на вибір. В кожному білеті три питання: два з теорії і одне практичне.

12	34
----	----

Письмовий екзамен: 25 тестових питань (закриті та відкриті). Кожне питання оцінюється в 1 бал. Плюс ще є індивідуальне практичне завдання на 25 балів.

Мінімум і максимум балів:

- Щоб взагалі сісти на екзамен, треба набрати хоча б 25 балів протягом семестру.
- Максимум, який можна набрати на самому екзамені, — 50 балів.

✦ Як рахують загальний бал:

1. **Для денної форми:**
 - Бали за весь семестр (макс. 25)
 - Плюс бали за самостійні роботи (макс. 25)
 - Плюс бали за екзамен (макс. 50)
2. **Для заочної форми:**
 - Бали за весь семестр (макс. 10)
 - Плюс бали за самостійні роботи (макс. 40)
 - Плюс бали за екзамен (макс. 50)

У кінці можна набрати 100 балів, якщо у вас все ідеально.

Сподіваюся, тепер усе зрозуміло!

Шкала оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX (з можливістю повторного складання)

Список рекомендованих джерел:

1. Афанасьєва Н. Є. Психологічне консультування фахівців екстремального профілю : теорія, методологія, практика: монографія. Харків : НУЦЗУ, 2017. 315 с.
2. Вавринів О.С. Основи психологічного консультування: навч. посібник. Львів : ЛДУ БЖД, 2020. 112 с.
<https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi67/0049087.pdf>
1. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування. Навчальний посібник. Київ: Четверта хвиля, 2011. 256 с.
2. Данілавічюте, Е. Концептуальна модель використання МКФ-ДП в інклюзивному навчальному процесі. Особлива дитина: навчання і виховання. 2020. №4(89). С. 53-64. <https://doi.org/10.33189/ectu.v4i89.9>
3. Консультативна психологія : підручник / Булах І. С., Кузьменко В. У., Помиткін Е. О. Вінниця : Нілан, 2014. 484 с.
4. Литовченко, С. В. & Литовченко, В. П. (2022). Фактори навколишнього середовища в рамках соціальної моделі розуміння особливих потреб. Особлива дитина: навчання і виховання. 2022. №108(4). С. 27-39.
<https://doi.org/10.33189/ectu.v108i4.120>
5. Магдисюк Л. І. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf>
6. Панок В.Г. Психологічне консультування: теорія та практика: навч.-метод. посібник / В.Г.Панок, І.М.Зварич, Я.В.Чаплак, О.М.Чернописький. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2011. 272.
7. Панок В. Г. Прикладна психологія. Теоретичні проблеми: монографія. Київ: Ніка-Центр, 2017. 188 с.
https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/716711/1/%D0%A1%D1%83%D0%BC%D0%B8_%D0%9F%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%BA_83-85.pdf
8. Самошкіна Л. М. Основи психологічного консультування: навчальний посібник / за ред. чл.-кор. АПН України, проф. Е. Л. Носенко. – Д.: Вид-во ДНУ, 2011. 332 с.
9. Терлецька, Л.Г. Тілесно-орієнтований тренінг : навч. посібник Вид. 2-ге. Київ : Видавничий дім “Слово”, 2017. 104 с.
10. Хомич Г.О. Основи психологічного консультування: навч. посібник] / Г. О. Хомич, Р. М. Ткач. Київ: МАУП, 2004. 152 с.
11. Федоренко Р.П. Практикум з психологічного консультування: Навчально-методичний посібник. Луцьк: Вежа, 2005. 105 с.
12. Цимбалюк І. М. Психологічне консультування та корекція : навч. посіб. / І. М. Цимбалюк. 2-ге вид., випр. і доп. Київ : Професіонал, 2007. 544 с.

Допоміжна література:

1. Данілавичюте Е. Специфіка організації освітніх послуг для дітей з дизартрією в умовах сьогодення. Освіта осіб з особливими потребами: виклики воєнного часу: матеріали VIII Міжнар. конгр. зі спец. педагогіки та психології, Київ, 19-20 жовт. 2022 р. 94–99
https://ispukr.org.ua/articles/22/2022_%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A%20%D0%A2%D0%95%D0%97%D0%98.pdf
2. Довгопола К.С. Розвиток незрячої дитини раннього віку: метод. рек. Київ, 2022. 71 с. <https://ispukr.org.ua/?p=11406>
3. Жук В.В., Литвинова В.В., Литовченко С.В. Чути і спілкуватись. Крок за кроком з батьками. Методичний супровід та психологічна підтримка: навчально-методичний посібник для педагогів та батьків. Київ: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023. 57 с. <https://ispukr.org.ua/?p=11486>
4. Запровадження безбар'єрності освітніх послуг в закладах дошкільної та загальної середньої освіти : аналітичні матеріали для МОН України / за заг. ред. Л.І. Прохоренко, В.В. Засенка, Н.А. Ярмоли. Київ: Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2024. 77 с. <https://ispukr.org.ua/?p=12614>
5. Литовченко С. В. & Литовченко В. П. Підготовка батьків до оцінки розвитку дітей в інклюзивно-ресурсних центрах: психолого-педагогічні основи комунікації. Наука і освіта. 2022. №2. С. 31-38. <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2022-2-5>
6. Програма розвитку дітей раннього та дошкільного віку з інтелектуальними порушеннями / О.В. Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, І.В. Бобренко, С.В. Трикоз, О.І. Мякушко, І.В. Сухіна, Н.С. Бабій, Н.П. Цимбалюк, І.Д. Лукачук та ін.: За наук. ред. О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. Київ: ІСПП імені Миколи Ярмаченка НАПН України, 2023. 438 с. <https://ispukr.org.ua/?p=11295>
7. Рібцун Ю. Дитина з порушеннями мовленнєвого розвитку. Харків : Вид-во «Ранок», ВГ «Кенгуру», 2018. 40 с.
8. Розвиток незрячої дитини раннього віку: метод. рек. Київ, 2022. 71 с. <https://ispukr.org.ua/?p=11406>
9. Petty J., Whiting L., Harding C. (Neonatal Nurses' Understanding of the Factors That Enhance and Hinder Early Communication Between Preterm Infants and Their Parents: A Narrative Inquiry Study. International journal of language & communication disorders. 2025. №60(4), e70093. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.70093>
10. Seager E., Sampson S., Sin J., Pagnamenta E., Stojanovik V. A systematic review of speech, language and communication interventions for children with Down

syndrome from 0 to 6 years. International journal of language & communication disorders. 2022. №57(2). P. 441–463. <https://doi.org/10.1111/1460-6984.12699>

Інформаційні ресурси

1. <https://moz.gov.ua/uk> – Міністерство охорони здоров'я України
2. <https://mon.gov.ua/> – Міністерство освіти і науки України
3. <http://psychology-naes-ua.institute/> – Інститут психології імені Г.С.Костюка НАПН України
4. <https://ispukr.org.ua> – Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України
5. <http://www.nbu.gov.ua/portal/> – Бібліотека ім. В.І. Вернадського
6. <https://lib.iitta.gov.ua/> – Електронна бібліотека НАПН України
7. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/> - PubMed® складається з понад 39 мільйонів цитат з біомедичної літератури з MEDLINE, журналів про життя та онлайн-книг. Цитати можуть включати посилання на повний текстовий вміст з веб-сайтів PubMed Central та видавців.